

Методичні вказівки
до виконання курсового проекту з дисципліни
«Містобудування та територіальне планування»
для студентів спеціальності
192 «Будівництво та цивільна інженерія»

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет

Хороша Оксана Іванівна
Риндюк Світлана Володимирівна

Методичні вказівки
до виконання курсового проекту з дисципліни
«Містобудування та територіальне планування»
для студентів спеціальності
192 «Будівництво та цивільна інженерія»

Вінниця
ВНТУ
2023

Рекомендовано до друку Методичною Радою Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки України (протокол №___ від _____2023 р.)

Рецензенти:

_____, кандидат технічних наук, професор
_____, кандидат технічних наук, доцент

Методичні вказівки до виконання курсового проєкту з дисципліни «Містобудування та територіальне планування» для студентів спеціальності 192 – «Будівництво та цивільна інженерія» / Уклад. О.І. Хороша. – Вінниця : ВНТУ, 2023. – 30 с.

У методичних вказівках наведено основні теоретичні дані та вимоги до виконання самостійної роботи з дисципліни курсового проєкту з дисципліни «Містобудування та територіальне планування» та рекомендовану літературу. Методичні вказівки розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Містобудування та територіальне планування»

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ КУРСОВОГО ПРОЕКТУВАННЯ	3
	Курсовий проект.....	3
	Складові частини КП.....	3
	Загальні вимоги до виконання КП.....	4
	Тематика КП.....	4
РОЗДІЛ 2	МІСТОБУДІВНИЙ АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ФАКТОРІВ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ	
1.1.	Містобудівний аналіз розміщення об'єкта.....	5
1.2.	Архітектурно-планувальний та функціональний аналіз території.....	5
1.3.	Історичний аналіз забудови території.....	5
1.4.	Туристичний аналіз розвитку міста.....	8
1.5.	Аналіз соціального обслуговування населеного пункту..	9
1.6.	SWOT-аналіз розвитку центральної частини міста.....	12
1.7.	Попередній баланс території населеного пункту.....	12
РОЗДІЛ 3	ПРОЕКТНІ ПРОПОЗИЦІЇ РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ	13
2.1.	Об'єкти міського господарства населеного пункту.....	13
2.2.	Формування цілей та вибір варіативних підходів розроблення інфраструктури населеного пункту.....	17
2.3.	Загальний SWOT-аналіз підрозділів міського господарства.....	18
2.4.	Стратегічний план та програма реалізації розвитку населеного пункту.....	19
2.5.	Окупність об'єктів та приріст населеного пункту.....	20
2.6.	Приведений баланс території населеного пункту.....	21
	Рекомендована література.....	22
	ДОДАТКИ	23
	Перелік населених пунктів для вибору.....	24
	Зразок аналізу об'єктів.....	25
	Зразок SWOT-аналізу.....	25
	Зразок Титулки.....	26
	Зразок Завдання.....	27

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ КУРСОВОГО ПРОЕКТУВАННЯ

1.1 Курсовий проект (КП)

Курсовий проект з навчальної дисципліни – це кінцевий результат розробки нового продукту (споруди, технологічного процесу, планування, технічних та програмних засобів тощо або їх окремих частин, планування міста), виконаний студентом самостійно під керівництвом викладача протягом встановленого терміну в одному семестрі відповідно до технічного завдання на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь, а також матеріалів промислових і науково-дослідних підприємств та установ і студентських науково-технічних товариств, що має творчий характер і становить собою сукупність документів (пояснювальної записки, креслень, що виконані з обов'язковим додержанням вимог чинних стандартів, державних будівельних норм та вимог до оформлення документації тощо).

1.2 Складові частини КП

Ескізна частина проекту – розробка варіантів об'єкта проектування згідно з індивідуальним завданням та їх структурних і принципівих схем.

Технічна частина проекту – розробка принципівих містобудівних креслень вибраного варіанта об'єкта проектування; розробка складальних креслень згідно з індивідуальним завданням; написання пояснювальної записки.

Робоча конструкторська документація – розробка робочих креслень, текстових конструкторських (інструкції до експлуатації об'єкта, розрахунки основних елементів об'єкта, технологічних карт обробки, збирання маршрутних технологій тощо) та програмних (алгоритмів, лістингів, програм, результати комп'ютерного моделювання, аналітичні викладення) документів.

Об'єкт курсового проектування – населений пункт, певної кількості населення згідно завдання, що відповідає змісту навчальної дисципліни та враховує фахове спрямування майбутньої спеціальності.

Конкретний курсовий проект подається у вигляді комплекту, до якого входять: текстова та графічна документації.

1.3 Різновиди курсових проектів

В межах університету з врахуванням спеціальностей і дисциплін можуть виконуватись такі курсові проекти:

- типові (навчальні);
- комплексні;
- міжфакультетські (міжфакультетські);
- наскрізні.

Типовий проект – навчальний проект, відповідає змісту дисципліни, виконується індивідуально кожним студентом.

Комплексний проект – виконується групою студентів за індивідуальним завданням, обсяг якого перевищує норму одноосібного проекту або виконується на замовлення сторонньої організації для реалізації заданого обсягу.

Міжфакультетський – може виконуватись як між спорідненими кафедрами (факультетами), так і між кафедрами (факультетами), що готують фахівців за різними напрямками та спеціальностями. Мета цього виду проекту; розв'язання комплексної проблеми, пов'язаної з різними галузями міського господарства.

Наскрізний проект – проект, який виконується протягом декількох курсів в розрізі однієї тематики та може переростати в бакалаврську чи дипломну роботу (проект).

1.4 Загальні вимоги до курсових проектів

Типовий КП повинен задовольняти наступним вимогам:

- обсяг графічної та текстової частин, який визначається кількістю кредитів СРС (2 кредити, але не менше 60 годин), відведеного в навчальному плані дисципліни для КП, як правило, за нормами ВНТУ не перевищує чотири аркуші креслень формату А1 та 30-40 сторінок формату А4 текстової частини;

- в графічній частині, в залежності від змісту спеціальності та дисципліни, можуть розроблятися за індивідуальним завданням принципові схеми (кінематична, електрична, графічна, пневматична, комбінована тощо), складальні схеми пристрою (привод машини і т. ін.) та його складальних одиниць і креслення спряжених деталей:

- під час виконання індивідуальних типових завдань КП за однією принциповою схемою, але текст пояснювальної записки не повинен повторюватись (електронний трафарет).

РОЗДІЛ 2 МІСТОБУДІВНИЙ АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ФАКТОРІВ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ

2.1 Містобудівний аналіз розміщення території

Містобудівний аналіз починається з виявлення розташування населеного пункту відносно обласного або районного центру. Від того, де розташований населений пункт залежать його транспортні та пішохідні зв'язки з прилеглими населеними пунктами, з їх центрами, з іншими установами та підприємствами обслуговування та місцями прикладання праці. Також необхідно визначити загальну площу населеного пункту, а також проаналізувати кількість населення та його демографічний склад.

Слід уточнити межі ділянки, характер рельєфу, орієнтацію відносно сторін світу, наявність або відсутність зелених насаджень, водойм, інженерних мереж тощо.

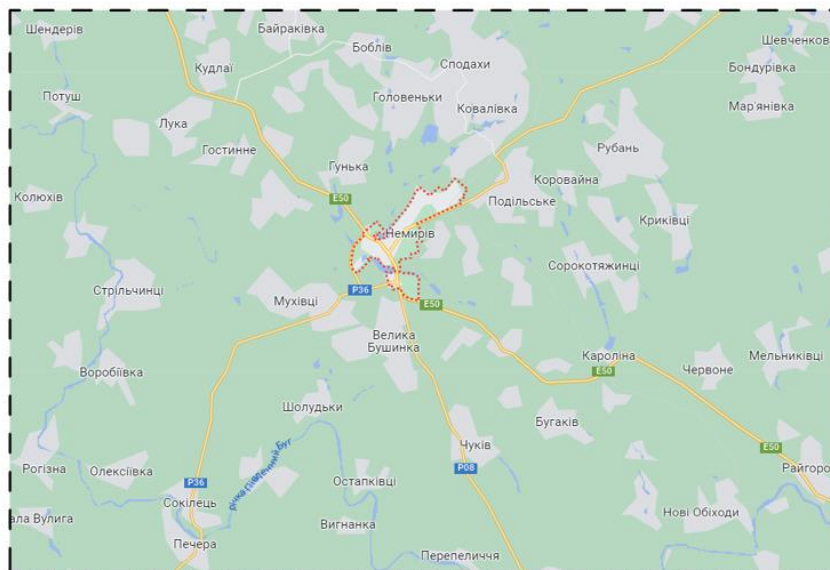

Рисунок 2.1 – Ситуаційний план міста. Масштаб згідно ДБН

2.2 Архітектурно-планувальний та функціональний аналіз території

Архітектурно-планувальні рішення, обумовлюються містобудівними умовами, і залежать від положення населеного пункту в структурі обласного значення.

З метою визначення раціональної архітектурно-планувальної структури населеного пункту, в цьому підрозділі необхідно встановити

основні планувальні осі та вузли району в поєднанні з планувальним каркасом області, а також проаналізувати транспортне забезпечення населення. Оптиміальне рішення в процесі удосконалення планувальної структури може бути одержано в результаті поєднання загальноміських проблем: розселення та розміщення об'єктів матеріально-просторового середовища з архітектурно-планувальним рішення територіі.

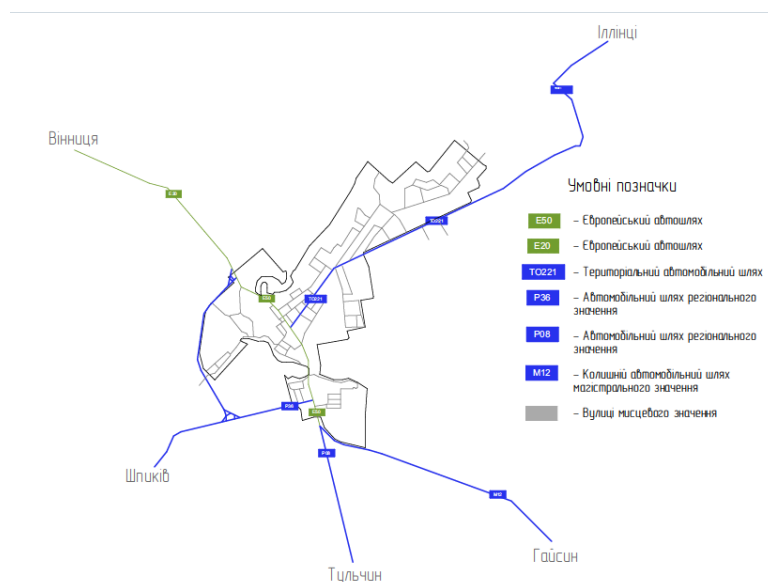

Рисунок 2.2 – Схема транспортно-дорожньої мережі. Масштаб.....

З цією метою необхідно виявити цінні в містобудівному відношенні територіі в структурі району. До таких територіій відносяться територіі, які примикають до головних осей і вузлів міського та районного значення.

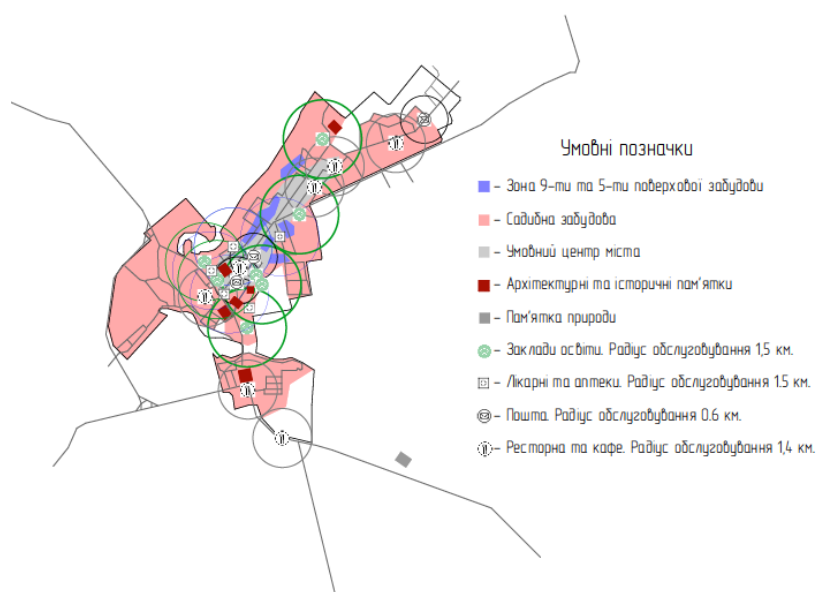

Рисунок 2.3 – Архітектурно-планувальна схема. Масштаб.....

При аналізі функціональної структури населеного пункту необхідно провести зонування території за видами її використання та визначити зони впливу (радіуси доступності) установ та підприємств громадської забудови тих що знаходяться на території та тих що розташовані в сусідніх населених пунктів.

Функціональне зонування передбачає членування території на окремі функціональні елементи під: житловою забудовою; громадською за видами обслуговування; технічними спорудами для обслуговування району; мережею вулиць та доріг.

Використання території визначається шляхом виявлення функціональних елементів населеного пункту, розмірів ділянок різного призначення. Обстеження повинно визначити доцільність сусідства ділянок різного використання та їх відповідність нормативам, повноцінність складу функціональних зон.

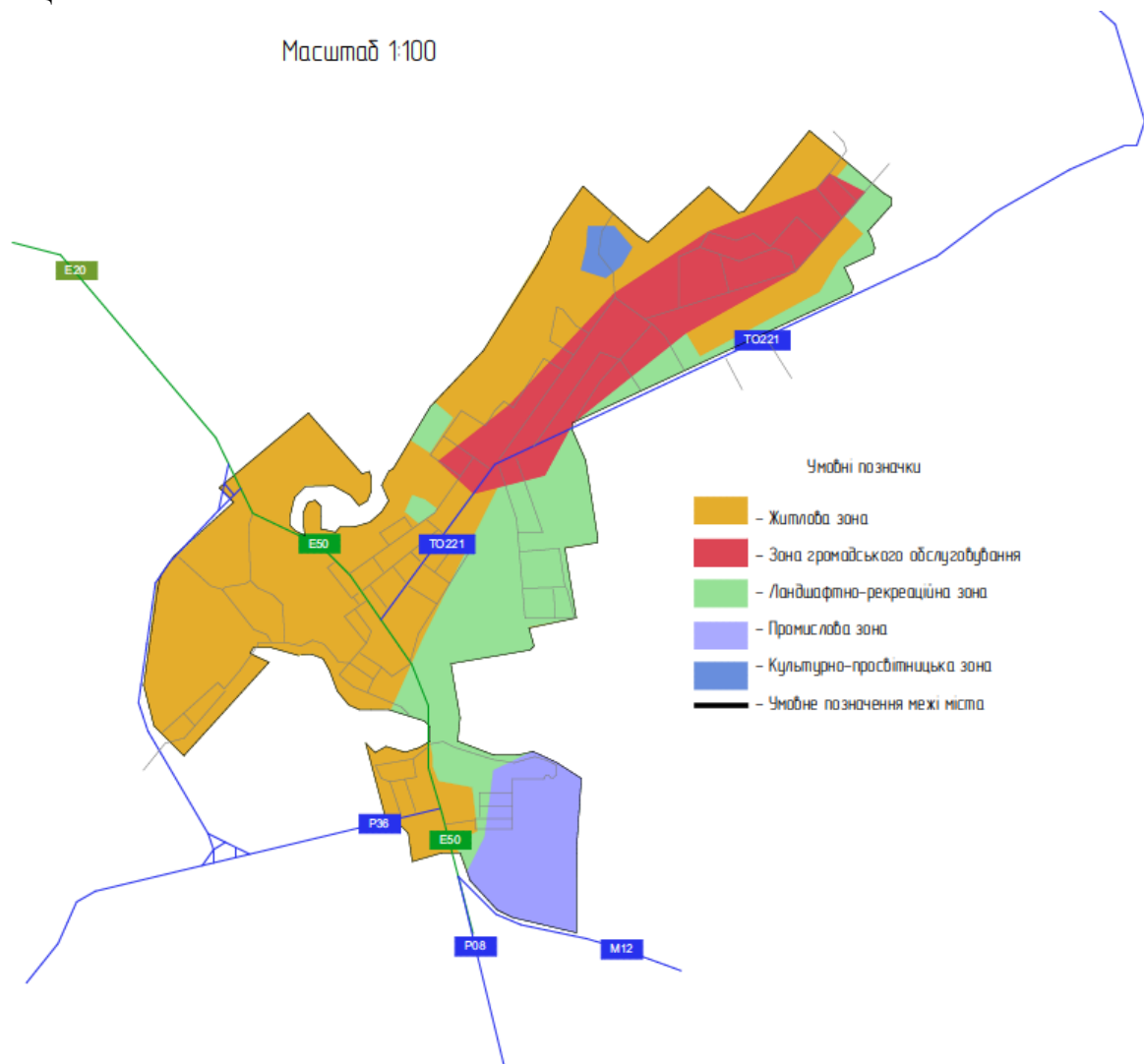

Рисунок 2.4 – Схема функціонального зонування. Масштаб.....

2.3 Історичний аналіз забудови території

Необхідно провести ретельний аналіз існуючої забудови населеного пункту, його метою є детальне виявлення історичних пам'яток усіх видів – архітектурних, містобудівних, культурних, ландшафтних, археологічних.

Такий аналіз проводиться як методом архівного вивчення так і натурними обстеженнями.

На основі характеристики історично-цінних будинків і споруд виконується їх класифікують на пам'ятники:

- містобудування й архітектури;
- історії (будинки і споруди, пам'ятні місця);
- археології (городища, курганні, залишки древніх поселень, укріплень і каналів, доріг, древні місця поховань, ділянки історичного культурного шару древніх поселень);
- мистецтва (монументальне, образотворче й ін. види мистецтв, зв'язані з архітектурними спорудами, беруть участь у створенні виду міста).

Виділяються також другорядні пам'ятки, містобудівне значення яких зростає в залежності від їх розміщення в системі історичного ансамблю або серед нової забудови.

Для спрощення класифікації доцільно проводити індексацію території сформованої забудови, таким чином, забудова що склалася містить у собі інформацію про різноманітні якості середовища. Класифікацію доцільно приводити за таблицею 2.1

Таблиця 2.1 Історичний аналіз забудови території

№	Юридична адреса будівлі/ території	Вид	Функціональне призначення	Період будівництва, час забудови	Стилізований признак, час забудови	Містобудівна цінність
1	Немирівський палац, Немирів, Вінницька область		Палац княгині Марії Щербатової	1673-1751рр.	Класицизм	Пам'ятка архітектури
2	Немирів, вул. Леніна, 191 Вінницька область		Свято-Троїцький монастир	1881 р.		Пам'ятка архітектури
3	вул. Гімназійна, 27, Немирів, Вінницька область		Немирівська чоловіча гімназія	1785 р	Пізній класицизм	Пам'ятка архітектури

2.4. Аналіз соціального обслуговування населеного пункту

Необхідно провести аналіз стану і рівня розвитку соціальної інфраструктури населеного пункту.

Соціальна інфраструктура – комплекс об'єктів (підприємств, закладів, організацій та споруд), які забезпечують умови функціонування суспільного виробництва і життєдіяльності населення, формування фізично та інтелектуально-розвиненого, суспільно-активного індивіда.

Основа поділу соціальної інфраструктури на частини та ланки – спільне функціональне призначення складових у процесі суспільного відтворення, тобто спрямованість об'єктів та створення умов для задоволення певного кола потреб суспільства, населення, виробництва.

У загальному вигляді соціальну інфраструктуру поділяють на соціально-побутову та соціально-культурну частини.

Соціально-побутова інфраструктура спрямована на створення умов для відтворення задоволення її потреб у належних умовах життя.

Соціально-культурна інфраструктура сприяє відтворенню духовних, інтелектуальних (через культурно-освітнє середовище) та значною мірою фізичних властивостей індивіда, формуванню його як економічно активної особистості, що відповідає певним вимогам суспільства до якості робочої сили.

До соціально-побутової інфраструктури відносяться об'єкти:

- торгівлі;
- громадського харчування;
- побутового обслуговування;
- житлового господарства;
- комунального господарства;
- міського транспорту.

До соціально-культурної інфраструктури відносяться об'єкти:

- освіти;
- науки;
- релігійності;
- охорони здоров'я;
- соціального забезпечення;
- культури та мистецтва;
- фізичної культури та спорту.
- рекреаційного господарства.

2.5 Попередній баланс території населеного пункту

Баланс території характеризує використання території за цільовим призначенням по забезпеченню житлових та громадських функцій.

Він відображає функціональне зонування території. Його складають у формі таблиці 2.2

Таблиця 2.2 Попередній баланс території

№п/п	Найменування	Площа, м ² (га)	%
1	Житлова територія: – багатоповерхова – садибна		
2	Історико-архітектурні пам'ятки		
3	Будівлі, що втратили експлуатаційні властивості		
4	Вулиці, дороги, проїзди		
5	Громадські заклади		
6	Торгівельні заклади		
7	Комунально-складські території		
8	Промислові території		
9	Території зовнішнього транспорту		
10	Водні простори		
11	Території санітарно- захисних зон		
12	Рекреаційні території		
13	Зелені насадження		
14	Цвинтарі		
15	Складські землі		
16	Землі с/г призначення		

В залежності від призначення населеного пункту, він може змінюватися в залежності від функціональних зон

РОЗДІЛ 3

ПРОЕКТНІ ПРОПОЗИЦІЇ РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ

3.1. Об'єкти міського господарства населеного пункту

Потрібно визначити нормативні обсяги основних об'єктів міського господарства (кількість, продуктивність, площу тощо). Отримані нормативні обсяги слід порівняти із фактичними конкретного населеного пункту і зробити висновки щодо їх відповідності, частки території, яку займають об'єкти міського господарства, тощо.

1. Житловий фонд та сельбищна територія:

- обсяг житлового фонду, тис. м²

$$Ж_{\phi} = \sum N_i \cdot ж_i, \quad (1)$$

де N_i - кількість мешканців у i -й житловій зоні, тис. жителів;

$ж_i$ - житлова забезпеченість i -ї житлової зони (багатоповерхової малоповерхової), м²/особу, яку приймають за даними генерального плану міста; в середньому вона становить:

- для багатоповерхової забудови $ж_b = 20..25$ м²/особу;
- для малоповерхової забудови $ж_m = 25..35$ м²/особу.

- площа сельбищної території, га

$$A_{c.m.} = \sum N_i \cdot z_i, \quad (2)$$

де z_i - норма заселення i -ї зони, га/1000 осіб.

2. Міські зелені насадження: площа зелених насаджень (загальноміських та у житлових районах), га

$$A_{з.н.} = 0,1 \cdot N \cdot \sum z_i, \quad (3)$$

де N - загальна кількість мешканців у місті, тис. жителів;

0,1 - перевідний коефіцієнт (м² у га і тис. жителів - в особи);

z_i - норма озеленення i -го виду, м²/особу.

3. Зони короткочасного відпочинку: сумарна площа територій зон короткочасного відпочинку, га

$$A_{к.в.} = 0,1 \cdot f_v \cdot K_v \quad (4)$$

де f_v - норма площі на 1-го відвідувача, м²/особу,

K_v - кількість одночасних відвідувачів зон короткочасно відпочинку, тис. осіб; орієнтовно значення K_v можна прийняти 10% загальної чисельності населення міста N [32, дод. 1].

4. Комунально-складські зони: розміри земельних ділянок під склади, га

$$A_{кс.} = 0,1 \cdot f_{кс} \cdot N \quad (5)$$

де $f_{кс}$ - норма площі складів у розрахунку на 1-го жителя, м²/особу (2,0-2,5 м²/жителя).

5. Об'єкти обслуговування населення: сумарна площа, га

$$A_{об} = N \cdot \sum n_i \cdot f_i \cdot k_i, \quad (6)$$

де n_i - норматив у розрахунку на 1000 жителів для і-го виду побутового обслуговування [ДБН Б.2.2-12:2019, додаток Е.4], місць, м², кг тощо;

f_i - розрахункова площа для одиниці виміру n_i [ДБН Б.2.2-12:2019, додаток Е.4];

k_i - перевідний коефіцієнт, що залежить від розмірності одиниць виміру нормативу n_i та розрахункової площі f_i , зокрема для:

• **ринкових комплексів:** $n_{рк}$, м² торгової площі/1000 жит.; $f_{рк}$, м²/м² торгової площі; $k_{рк} = 1/10\ 000$ (1га=10 000 м²);

• **підприємств громадського харчування:** n_{zx} , місць/1000 жит.; f_{zx} , га/100 місць; $k_{zx} = 1/100$;

• **хімчисток:** n_x , кг/зм.1000 жит.; f_x , га/об'єкт; $k_x = 1$; додатково визначають продуктивність Π_x , кг/змину, кількість об'єктів K_x та площу для них A_x :

$$\begin{aligned} \Pi_x &= N \cdot n_x; \\ K_x &= \frac{\Pi_x}{\Pi_0}; \end{aligned} \quad (7)$$

$$A_x = K_x \cdot f_x,$$

де Π_0 - продуктивність однієї хімчистки, кг/змину; для орієнтовних розрахунків можна прийняти $\Pi_0 = 40$ кг/змину;

• **лазень:** n_l , помивочиих місць/1000 жителів; f_l , га/об'єкт; $k_l = 1$; додатково визначають загальну кількість помивочиих місць $K_{лм}$, кількість лазень K_l та площу для них A_l :

$$\begin{aligned} \Pi_{лм} &= N \cdot n_l; \\ K_l &= \frac{K_{лм}}{K_0}; \end{aligned} \quad (8)$$

$$A_l = K_l \cdot f_l,$$

де K_0 - кількість помивочиих місць в одній лазні, місць; для орієнтовних розрахунків можна прийняти $K_0 = 20$ місць/лазню;

• **підприємства побутового обслуговування:** $n_{по}$, робочих місць/1000 жителів; $f_{по}$, га/10 місць; $k_{по} = 1/10$.

За потреби аналогічним чином розраховують обсяги і площі необхідних територій і для інших установ та підприємств обслуговування згідно чинних нормативних даних.

6. Об'єкти житлово-комунального господарства: сумарна площа,

га

$$A_{\text{ЖКГ}} = N \cdot \sum n_i \cdot f_i \cdot k_i, \quad (9)$$

де n_i - норматив у розрахунку на 1000 жителів для i -го виду побутового обслуговування [ДБН Б.2.2-12:2019, додаток Е.4], місць, м^2 , кг тощо;

f_i - розрахункова площа для одиниці виміру n_i [ДБН Б.2.2-12:2019, додаток Е.4];

k_i - перевідний коефіцієнт, що залежить від розмірності одиниць виміру нормативу n_i та розрахункової площі f_i , зокрема для:

• **житлово-експлуатаційних організацій:** $n_{\text{жео}}$, об'єкт на 20 тис.жит.; / $f_{\text{жео}}$, га/об'єкт; $k_{\text{жео}} = 1/20$ (1 об'єкт на 20 тис. жит);

• **готелі:** n_z , місць/1 тис.жит; f_z , м^2 /місце; $k_z = 1/10\,000$ (1га = 10 000 м^2);

• **громадські вбиральні:** n_{zv} , прилад/1 тис .жит; f_{zv} , м^2 /прилад (~ 15 м^2 /прилад); $k_{zv} = 1/10\,000$ (1 га = 10 000 м^2);

• **пожежне депо:** n_{nd} , поже.авто/ Z тис. жит.;. f_{nd} , га/об'єкт; $k_{nd} = 1/Z$; додатково визначають кількість пожежних автомобілів $K_{n.av.}$, кількість пожежних депо K_{nd} . та площу для них A_{nd} .

$$K_{n.av} = \frac{N}{Z};$$

$$K_{n.d} = \frac{K_{n.av}}{K_{av.d}}; \quad (10)$$

$$A_{nd} = K_{nd} \cdot f_{nd},$$

де Z - нормативна кількість жителів, яку обслуговує один пожежний автомобіль; $K_{av.d}$ - середня кількість пожежних автомобілів в одному депо; для орієнтовних розрахунків можна прийняти $K_{av.d} = 5-8$ авто/депо;

• **похоронне бюро, кладовища:** n_{nb} , похоронних бюро на Z тис. жителів; f_{nb} , га/1000 жителів; $k_{nb} = 1$; додатково визначають кількість похоронних бюро K_{nb} , та сумарну площу кладовищ $A_{кл}$:

$$K_{nb} = \frac{N}{Z};$$

$$A_{nb} = A_{nd} \cdot N, \quad (11)$$

де Z - нормативна кількість жителів, яку обслуговує одне похоронне бюро.

7. Об'єкти інженерного забезпечення: сумарна площа, га

$$A_{OIB} = \sum n_i \cdot f_i, \quad (12)$$

де n_i - кількість об'єктів інженерного забезпечення i -го виду;

f_i - середня розрахункова площа об'єктів інженерного забезпечення i -го виду, га/об'єкт;

Значення n_i та f_i , визначають залежно від продуктивностей систем кожного виду, розмірів населеного пункту, типів споруд та місцевих умов.

•**водопостачання і водовідведення:** розрахункові добові продуктивності кожної із систем

$$Q_{p.дoб.} = K_{дoб.макс} \cdot \frac{q_0 \cdot N}{1000 \cdot a_{нас}}$$

де $K_{дoб.макс}$ - максимальний коефіцієнт добової нерівномірності водоспоживання ($K_{дoб.макс} = 1,1 - 1,3$);

q_0 - норма водоспоживання, л/особу/добу [ДБН В.2.5-74:2013, табл. 1];

$a_{нас}$ - частка водоспоживання населенням ($a_{нас} = 0,5 - 0,8$).

Розрахункову площу об'єктів водопостачання і водовідведення f_v приймають за даними генплану міста і [ДБН Б.2.2-12:2019, табл. 11.1] ($f_v \sim 0,5$ га/об'єкт).

•**газопостачання,** основними об'єктами системи є газорегуляторні пункти (ГРП), орієнтовну кількість яких $n_{ГРП}$ можна приймати залежно від радіусу дії (400 - 1000 м) і площ сельбшцних територій $A_{ст}$; середня розрахункова площа для розміщення ГРП становить $f_{ГРП} \sim 0,2$ га/ГРП.

•**теплопостачання:** основними об'єктами є котельні, орієнтовну кількість яких $n_{кот}$ можна прийняти із розрахунку 1 котельня на 7 тис. жителів, а середню теплопродуктивність ~ 20 МВт; середню розрахункову площу для однієї котельні $f_{кот}$ слід приймати за [ДБН Б.2.2-12:2019, табл. 11.6] ($f_{кот} \sim 1,5 - 3,0$ га/котельню).

•**електропостачання:** основні об'єкт - трансформаторні підстанції (ТП), орієнтовну кількість яких $n_{ТП}$ можна прийняти залежно від радіусу дії (100-400 м), а середню розрахункову площу для однієї ТП $f_{ТП}$ - за [ДБН Б.2.2-12:2019, п. 11.3.5] ($f_{ТП} \sim 0,5-1,5$ га/ТП).

Крім, розглянутих вище, аналогічним чином визначають обсяги для інших об'єктів міського господарства, зокрема, для закладів охорони здоров'я, освіти, культури тощо.

3.2. Формування цілей та вибір варіативних підходів розроблення інфраструктури населеного пункту

На підставі проведеного аналізу та розрахунку основних об'єктів міського господарства необхідно визначити комплекс цілей та завдання для розвитку населеного пункту. Необхідно описати сильні та слабкі сторони

населеного пункту. Де сильні сторони будуть основою базової стратегії розвитку населеного пункту, а слабкі сторони визначають уразливість і необхідність коректуючих дій.

Процес стратегічного планування починається з визначення місії та стратегічного бачення бажаного стану населеного пункту в майбутньому. Враховується сукупність унікальних історичних і сучасних особливостей разом із конкурентними перевагами — які уже є та які потрібно здобути чи розвинути для подальшого динамічного розвитку. Розвиток населеного пункту складається з низки стратегічних напрямів, які повинні не лише повністю відповідати баченню розвитку та місії, а й базуватися на проведеному аналізі розвитку та перевагах, ресурсах і ключових можливостях. З визначенням напрямів розвитку продовжується процес свідомого вибору конкретних способів, системи цілей і результатів розв'язання ідентифікованих проблем або реалізації можливостей. Кожен зі стратегічних напрямів конкретизується в стратегічних і оперативних цілях.

3.3 SWOT-аналіз підрозділів міського господарства

SWOT-аналіз – метод стратегічного планування, що базується на встановленні зв'язку між найхарактернішими для населеного пункту сильними і слабкими сторонами та зовнішніми можливостями і загрозами, результати якого в подальшому можуть бути використані для формулювання і вибору системи стратегічних та оперативних цілей розвитку населеного пункту.

Складовими SWOT-аналізу є:

сильні сторони – наявні внутрішні позитивні фактори або ресурси населеного пункту, які можуть бути використані для формування конкурентних переваг;

слабкі сторони – наявні внутрішні негативні фактори населеного пункту, які заважають його розвитку та можуть бути визначені як протилежності сильним чи як відсутність деяких сильних сторін;

можливості – позитивні фактори зовнішнього впливу (наявні або найбільш ймовірні), які можна використати для розвитку населеного пункту;

загрози – негативні фактори зовнішнього впливу (наявні або найбільш ймовірні), які перешкоджають розвитку населеного пункту.

На основі SWOT-аналізу виявляються логічні взаємозв'язки між внутрішніми (сильні та слабкі сторони) та зовнішніми (можливості та

загрози) факторами, які мають стратегічне значення для розвитку населеного пункту.

Якісне розуміння цих чотирьох аспектів ситуації в громаді допомагає точніше спрямувати планування заходів із пришвидшення розвитку населеного пункту на максимально можливе використання сильних і коригування слабких сторін, використання наявних можливостей та усунення загроз. SWOT-аналіз проводять загалом по населеному пункту та в розрізі визначених пріоритетних напрямів розвитку, відібраних галузей місцевої економіки. Знання, отримані та систематизовані в процесі проведеного аналізу чинників розвитку населеного пункту, є одним із ключових ресурсів для подальшого аналізу стану розвитку населеного пункту.

Аналіз внутрішніх факторів та використання потенціалу населеного пункту (слабкі та сильні сторони) проводять на підставі Постанови Кабінету Міністрів України № 1186 від 16 листопада 2011 року за наступними категоріями:

- Природно-ресурсний потенціал;
- Економічний потенціал;
- Науково-технічний потенціал;
- Стан навколишнього природного середовища;
- Трудовий потенціал;
- Рекреаційний потенціал
- Рівень природо-технічної безпеки;
- Просторово-економічний потенціал;
- Людський потенціал;
- Розвиток інфраструктури.

3.4 Стратегічний план та програма реалізації розвитку населеного пункту

Стратегія сталого розвитку складається з низки конкретних заходів, спрямованих на досягнення цілей, визначених стратегічними пріоритетами, і в кінцевому рахунку – визначеного бачення розвитку населеного пункту.

На підставі попереднього аналізу, необхідно розробити програму розвитку населеного пункту. Привабливість інвестиційного клімату населеного пункту зумовлює низка факторів, а саме:

- вигідне географічне положення;
- багатий природно-ресурсний потенціал;
- розгалужена мережа транспортного сполучення;

- багата історична та культурна спадщина;
- конкурентні трудові ресурси;
- висока ділова активність громадськості;
- активізація транскордонного співробітництва;
- зацікавленість місцевої влади у залученні інвестиційних ресурсів та забезпеченні сталого розвитку міста.

До орієнтованого преліку щодо розвитку населеного пункту можа віднести:

- розвиток житлово-комунального господарства;
- транспортно-логістичної інфраструктура;
- розвиток підприємств експортоорієнтованих товарів та імпортозаміщуючих видів продукції;
- створення ділового фінансово-торгового та офісно-готельного центру, а саме - будівництво нових і реконструкція існуючих споруд, створення мережі сучасних готелів, бізнес-центрів, розвиток телекомунікаційних систем та інформаційних технологій тощо;
- об'єкти туристичного комплексу;
- промоція інвестиційного потенціалу міста;
- інвестиції у впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій;
- розвиток медичної сфери;
- розвиток культури та освіти;
- розвиток спорту та культури;
- розвиток інфраструктури соціального захисту;

3.5 Окупність об'єктів та приріст населеного пункту

Термін окупності визначається як період часу, упродовж якого інвестиції будуть повернені за рахунок доходів, одержаних від реалізації інвестиційного проекту. Точніше, під терміном окупності розуміють тривалість періоду, протягом якого сума чистих доходів, дисконтованих на момент завершення інвестицій, дорівнює сумі використаних інвестицій.

Строк окупності інвестицій визначається як відношення інвестиційних вкладень до річного прибутку і складає:

$$T_{ок} = I / P_p,$$

де I – інвестиції вкладень, грн.

P_p – річний прибуток, грн..

3.6 Приведений баланс території населеного пункту

Приведений баланс території характеризує використання території за цільовим призначенням. Він відображає функціональне зонування території після реалізації проекту розвитку населеного пункту.

Розмір територій для окремих планувальних структур залежить від конкретних умов проектування об'єкту, вихідних даних, але остаточне рішення приймається і погоджується відповідно до нормативів, поданих в Державних Будівельних нормах України, які регламентують розміри земельних ділянок для тих чи інших цілей.

Таблиця 3.1 Приведений баланс території

№	Найменування	Площа, м ²	%
1	Житлова територія:		
	-Зона садибної забудови	2025081 м ²	18,63 %
	-Зона блокованої малоповерхової забудови	464149 м ²	4,27 %
	-Зона змішаної багатоповерхової житлової забудови та громадської забудови	11957 м ²	0,11 %
2	-Зона загальноміського центру	217400 м ²	2 %
	-Навчальна зона	152180 м ²	1,40 %
	-Культурна та спортивна зони	655461 м ²	6,03 %
	-Лікувальна зона	317404 м ²	2,92 %
	-Торгівельна зона	938081 м ²	8,63 %
3	-Рекреаційна зона активного відпочинку	673940 м ²	6,2 %
	-Рекреаційна зона озелених територій загал. користув.	796771 м ²	7,33 %
	-Рекреаційна зона обмеженого користування	1056564 м ²	9,72 %
	-Зона зелених насаджень спец. Призначення	914167 м ²	8,41 %
	-Зона меморіальних комплексів та парків пам'яті	466323 м ²	4,29 %
4	Зона транспортної інфраструктури	6522 м ²	0,06 %
5	Зона інженерної інфраструктури	25001 м ²	0,23 %
6	-Зона розміщення об'єктів 3-класу санітарн. класифік.	127179 м ²	1,17 %
	-Зона розміщення об'єктів 4-класу санітарн. класифік.	232618 м ²	2,14 %
	-Зона розміщення об'єктів 5-класу санітарн. класифік.	14131 м ²	0,13 %
7	-Зона підприємства III класу шкідл.	2174 м ²	0,02 %
	-Зона підприємства IV класу шкідл.	4348 м ²	0,04 %
	-Зона підприємства V класу шкідл.	6522 м ²	0,06 %
	Резервні території	171600	1,44%
8	Історико-архітектурні пам'ятки	204356 м ²	1,88 %
9	Вулиці, дороги, проїзди	348927 м ²	3,21 %
10	Водні об'єкти	1087000 м ²	10 %
11	Спеціальна зона	121744 м ²	1,12 %
12	Всього	10971600 м ²	100 %

Генеральний план та місця перспективного розвитку м. Немірів

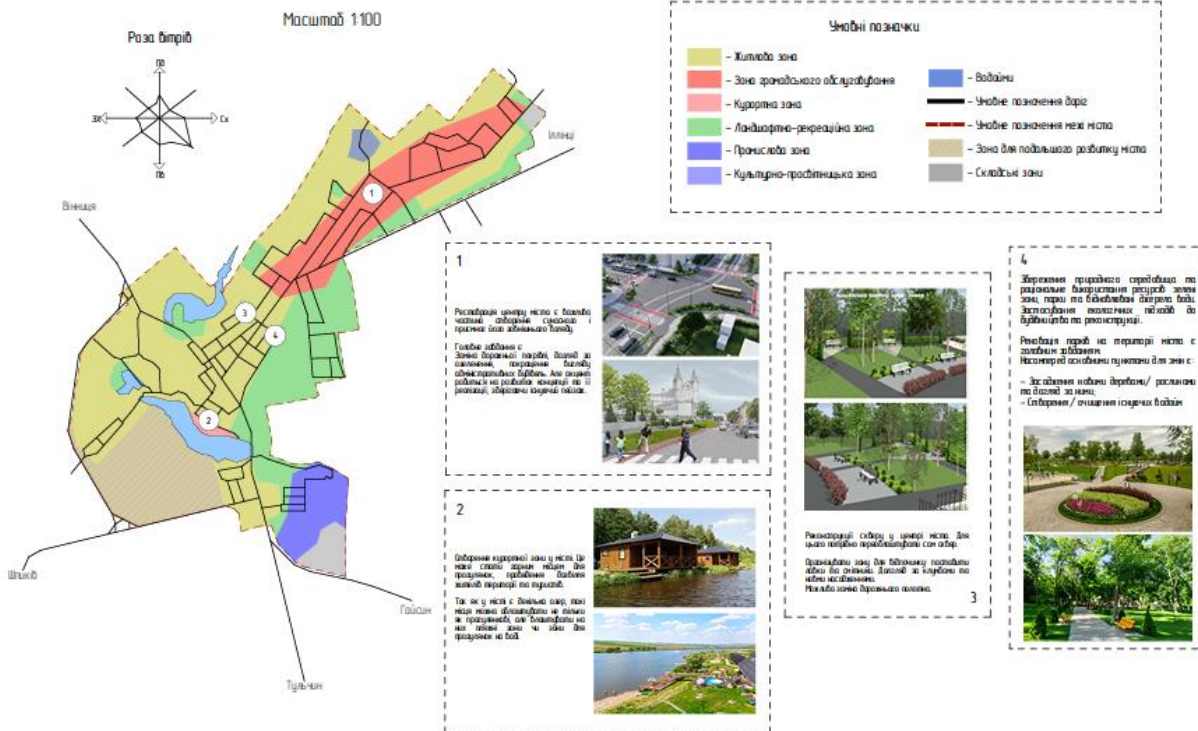

Рисунок 3.1 – Приведений генеральний план міста перспективного розвитку населеного пункту (зразок 1)

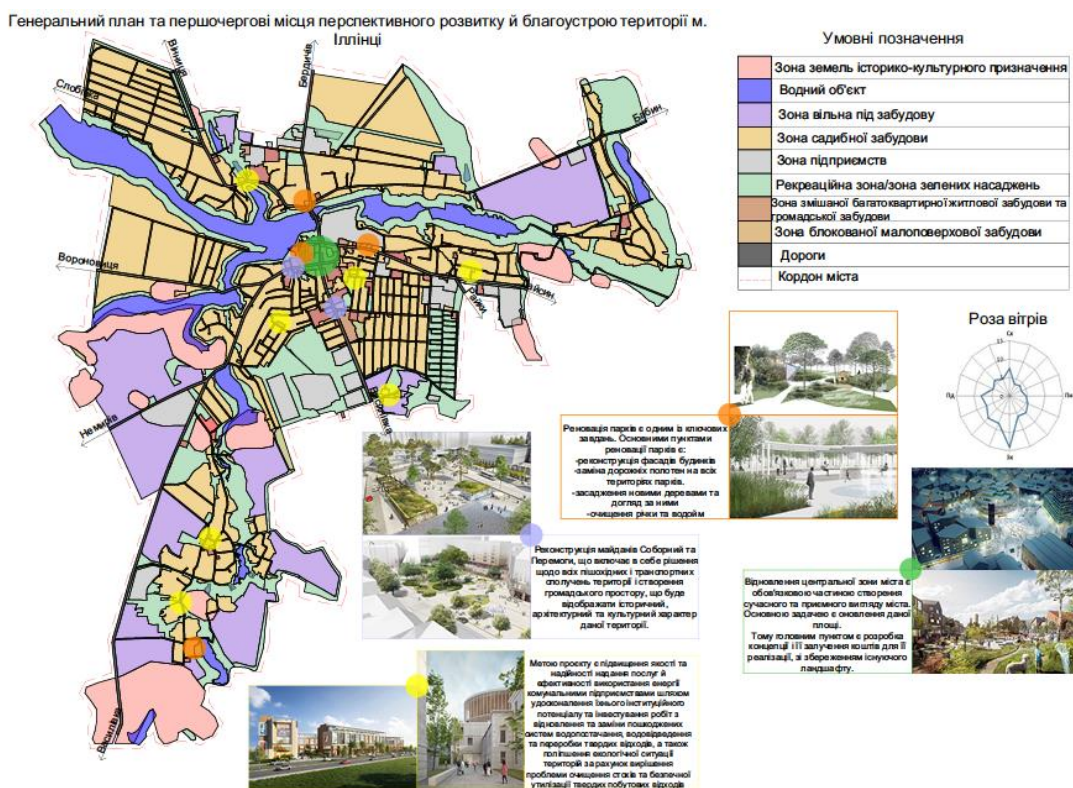

Рисунок 3.2 – Приведений генеральний план міста перспективного розвитку населеного пункту (зразок 1)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Білоконь Ю.М. Проблеми містобудівного розвитку територій: Навчальний посібник. – К.: Укрархбудінформ, 2001. – 70с.
2. Дідик В.В. Планування міст: [Навч. посібник] / Дідик В.В.,Павлів В.В – Львів: Львівська політехніка, 2006. – 407с.
3. "Планування і забудова територій" ДБН Б.2.2-12:2019 [Чинний від 19.03.2019] – Держбуд України, Київ, 2019. – 185с.
4. Петришин Г. П., Посацький Б. С., Криворучко Ю. І. та ін. Містобудівне проектування. Частина І: Місто як об'єкт проектування. Навчальний посібник/ Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. 328 с.
5. Тімохін В.О. Архітектура містобудівного розвитку. 7 книг з теорії містобудування. – К: КНУБА. – 2008. – 629 с., іл.
6. Ткачук О.А. Міське будівництво та господарство. Навчальний посібник. Рівне: НУГВ, 2018 - 244 с.
7. Посацький Б. С. Основи урбаністики: навч. посібник. - У 2 ч. - Ч. II. Розпланування та забудова міст. - Львів : Вид-во ун-ту «Львівська політехніка», 2001,- 244 с.
8. Планування міст та транспорт: навч. посібник / О. С. Безлюбченко, С. М. Гордієнко, О. В. Завальний. - Харків : ХНАМГ, 2006. - 148 с.

Допоміжна:

1. Петришин Г. П., Посацький Б. С., Криворучко Ю. І. Містобудівне проектування. Частина II: Проектування структурних елементів міста. Навчальний посібник /Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 288 с.
2. Дюжев . С. (2023). Генеральне стратегічне містобудівне планування та проблеми планувального управління розселенням (частина друга: проблеми, перешкоди щодо їх розв'язання, актуальні завдання та технологічні вимоги до змісту містобудівної документації). Містобудування та територіальне планування, (84), 64–131. <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2023.84.64-131>
3. Габрель, М., Габрель, М., & Форкуца, Л. (2023). До питання формування бази знань просторового планування в Україні. Містобудування та територіальне планування, (84), 6–27. <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2023.84.6-27>

ДОДАТКИ

Додаток А

Приклад вибору населених пунктів Вінницького району

	с.Агрономічне, Бохоники, Горбанівка, Ільківка, Медвеже Вушко, Рівець (6)
	Десна, Вінницькі Хутори, Великі Крушлинці, Гавришівка, Малі Крушлинці, Писарівка, Стадниця, Щітки (9)
	сmt. Вороновиця, Воловодівка, Гуменне, Довгополівка, Жабелівка, Кальнишівка, Кліщів, Комарів, Кордишівка, Марківка, Михайлівка, Обідне, Олександрівка, Оленівка, Побережне, Потуш, Степанівка, Тростянець, Федорівка, Шевченка, Шендерів (21)
	м. Гнівани, Борсків, Ворошилівка, Грижинці, Демидівка, Могилівка, Маянів, Потоки, Рижавка, Селище, Урожайне (11)
	м. Іллінці, Борисівка, Неменка, Василівка, Кабатня, Жадани, Сорока, Жорнище, В'язовиця, Шевченкове, Красеньке, Лиса Гора, Павлівка, Слобідка, Хрінівка, Пархомівка, сmt. Червоне, Якубівка, Лугова, Уланівка, Тягун, Володимирівка, Паріївка, Райки, Бабин, Даньківка, Дашів, Іллінецьке, Романово-Хутір, сmt.Хмельове (30)
	м.Липовець, Берестівка, Білозерівка, Богданівка, Вербівка, Вернянка, Війтівці, Вікентіївка, Ганнівка, Гордіївка, Зозів, Зозівка, Іваньки, Королівка, Ксаверівка, с. Липовець, Лозувата, Лукашівка, Люлинці, Нападівка, Нарцизівка, Олександрівка, Очитків, Пилипенкове, Підлісне, Пісочин, Попівка, Росоша, Скитка, Славна, Струтинка, Теклинівка, Тельмана, Троща, Улянівка, Хороша, Щаслива, Ясенецьке, Ясенки (39)
	сmt Літин, Селище, Садове, Багринівці, Гончарівка, Бірків, Залужне, Кільянівка, Бруслинів, Вербівка, Новоселиця, Горбівці, Антонівка, Вінниківці, Соколівка, Громадське, Кусиківці, Дяківці, Гавришівка, Івча, Трибухи, Кулига, Українка, Літинка, Яблунівка, Малинівка, Балин, Вишенька, Петрик, Осолінка, Кам'янка, Миколаївка, Сосни, Білозірка, Городище, Літинські Хутори (36)
	с.Лука-Мелешківська, Прибузьке, Тютьки, Іванівка, Цвіжин, Яришівка, Лани, Студениця, Сокиринці, Парпурівці, Майдан-Чапельський, Хижинці, Пилява (13)
	м.Немирів, Байраківка, Глинянець, Дубмаслівка, Медвежа, Гостинне, Никифорівці, Лука, Стрільчинці, Язвинки, Гунька, Козаківка, Супрунівка, Боблів, Бондурівка, Мар'янівка, Велика Бушинка, Березівка, Воробіївка, Нова Миколаївка, Головеньки, Зарудинці, Вовчок, Зеленька, Йосипенки, Кароліна, Озеро, Ковалівка, Межигірка, Потоки, Криківці, Будки, Данилки, Сорокотяжинці, Кудлаї, Дубовець, Чаульське, Мухівці, Мала Бушинка, Шолудьки, Подільське, Коровайна, Монастирок, Сажки, Селевинці, Рубань, Сокілець, Гвоздів, Олексіївка, Сподахи, Чуків, Остапківці, Перепеличчя (53)

Продовження таблиці Додатку А

	<p>- смт Оратів, Прибережне, Рожична, Оратівка, Угарове, Березівка, Каленівка, Балабанівка, Богданівка, Лінеччина, Ступки, Велика Ростівка, Животівка, Заруддя, Гоноратка, Кожанка, Бартошівка, Кошлани, Дібровинці, Лопатинка, Тарасівка, Медівка, Новоживотів, Оратів, Осична, Підвисоке, Тарасівка, Сабарівка, Дівочина, Скала, Скоморошки, Вербівка, Кам'яногірка, Сологубівка, Стрижаків, Синарна, Фронтівка, Чагів, Мала Ростівка, Мервин, Чагівське, Човновиця, Закриниччя, Озерне, Степове, Чернявка, Ганнівка, Юшківці, Яблуновиця, Скибин, Якимівка, Бугаївка (52)</p>
	<p>м. Погребище, Адамівка, Андрушівка, Бабинці, Бистрик, Білашки, Боршагівка, Булаї, Бурківці, Бухни, Васильківці, Веселівка, Вишнівка, Гопчиця, Григорівка, Дзюньків, Довгалівка, Довжок, Задорожне, Збаржівка, Іваньки, Круподеринці, Кулешів, Кур'янці, Левківка, Ліщинці, Малинки, Мончин, Морозівка, Надросся, Новофастів, Обозівка, Озерна, Ординці, Очеретня, Павлівка, Паріївка, Педоси, Плисків, Погребище Перше, Погребище Друге, Попівці, Розкопане, Саражинці, Свитинці, Скибинці, Смаржинці, Сніжна, Сопин, Соснівка, Спичинці, Станилівка, Старостинці, Степанки, Талалаї, Травневе, Філютка, Черемошне, Ширмівка, Юнашки (60)</p>
	<p>смт Стрижавка, Бруслинівка, Дорожне, Лаврівка, Медвідка, Мізяківські Хутори, Пеньківка, Переорки, Підлісне, Славне, Сосонка, Супрунів, Тютюнники (13)</p>
	<p>смт Сутиски, Шершні, Гута-Шершнівська (3)</p>
	<p>смт Тиврів, Василівка, Гришівці, Дзвониха, Дубина, Жахнівка, Зарванка, Іванківці, Івонівці, Іскрівка, Канава, Кобелецьке, Колюхів, Красне, Краснянка, Круги, Курники, Майдан, Нове Місто, Онитківці, Пирогів, Рахни-Польові, Соколинці, Строїнці, Уяринці, Черемошне (26)</p>
	<p>смт Турбів, Біла, Брицьке, Вахнівка, Журава, Кобильня, Козинці, Конюшівка, Косаківка, Костянтинівка, Коханівка, Мала Біла, Нова Прилука, Нове, Пеньківка, Петрівка, Приборівка, Сиваківці, Соболівка, Стара Прилука, Чупринівка, Шендерівка (22)</p>
	<p>с.Якушинці, Зарванці, Березина, Ксаверівка, Лисогора, Майдан, Слобода-Дашковецька, Некрасове, Пултівці, Лисянка, Красне, Широка Гребля, Дашківці, Іскриня, Лукашівка, Микулинці, Ріжок (17)</p>

Додаток Б

Табл. 2 Загальноосвітні школи

Найменування закладу	Кількість місць
Іллінецька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №1 Іллінецької міської ради	На 476 учнів
Іллінецький навчальний-виховний комплекс «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – гімназія №2» Іллінецької міської ради	На 861 учнів
Іллінецька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3 Іллінецької міської ради	На 250 учнів

Табл. 3 Дошкільні навчальні заклади

Найменування закладу	Кількість місць
КЗ «Іллінецький дошкільний навчальний заклад №1 «Сонечко»	На 150 осіб
КЗ «Іллінецький дошкільний навчальний заклад №2 «Пролісок»	На 280 осіб
КЗ «Іллінецький дошкільний навчальний заклад №4 «Малютко»	На 45 осіб
КЗ «Іллінецький дошкільний навчальний заклад №5 «Колосок»	На 31 особу
КЗ «Іллінецький дошкільний навчальний заклад №6 «Струмочок»	На 68 осіб

Додаток В

Сильні сторони	Слабкі сторони
Економічний і фінансовий центр Іллінецької територіальної громади	Низький потенціал енергозбереження
Розвинута транспортна інфраструктура	Нерозвинута сміттесортувальна лінія
Високий рівень активності екологічної громадськості	Неефективне використання природних ресурсів
Високий рівень активності городян щодо стану довкілля у місті	Неналежа очистка стічних вод
Наявність у межах міста земель історико-культурного призначення	Не розвинений рівень електротранспорту
Діючі промислові підприємства	Відсутність належного громадського контролю за охороною довкілля
Достатня кількість учбових закладів	Не розвинена дорожня інфраструктура в віддалених територіях від центра міста
Достатня кількість резервних територій для подальшого розвитку міста	Згуртованість майже всіх об'єктів інфраструктури в центральній зоні
Розвинені території рекреаційних зон, меморіальних комплексів та парків	Відсутня взаємодія місцевих органів охорони культурної спадщини з регіональними
Можливості	Загрози
Значний кліматичний і технологічний потенціал для впровадження сонячної енергетики	Високий рівень міграції населення з міста
Використання альтернативних джерел енергії	Високі темпи подальшого зростання вартості життя, також із-за вартості послуг за тепло- та енергопостачання
Розвиток екологічного управління	Значна залежність регіону від зовнішнього постачання енергоресурсів
Розвиток туризму	Неможливість модернізувати виробничі потужності на підприємствах через відсутність грошових притоків в регіон

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет
Факультет будівництва, цивільної та екологічної інженерії
Кафедра будівництва, міського господарства та архітектури

КУРСОВИЙ ПРОЄКТ

З дисципліни «Містобудування та територіальне планування»
На тему: Перспективний розвиток населеного пункту
м. Іллінці

08-08.МБтаТІ.002.00.144 ПЗ

Студента 5 курсу, групи БМ-21м
спеціальності
192 - Будівництво та цивільна інженерія
Куленко О.В.
Керівник: к. арх. ст. викл. каф. БМГА
Оксана ХОРОША

Оцінка за національною шкалою _____

Оцінка ECTS _____

Кількість балів _____

Члени комісії:

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА БУДІВНИЦТВА, МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

зав. кафедрою БМГА

к.т.н., доц. Віталій Швець

«__» _____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ

на розробку курсового проекту з дисципліни
«Містобудування та територіальне планування»
на тему: «Перспективний розвиток населеного пункту»

Студенту Куленко О.В. групи БМ-21м курсу 5

Завдання видано «17» лютого 2022 р.

Термін здачі виконаного курсового проекту «__» _____ 2022 р.

Дані до проектування:

1. Карта місцевості
2. Населений пункт м Ілліні
3. Нормативна документація

Зміст курсового проекту (12-15 стор):

Анотація.

Вступ.

Розділ 1. Містобудівний аналіз основних факторів населеного пункту.

Розділ 2. Проектні пропозиції щодо розроблення інфраструктури населеного пункту.

Висновки

Список використаної літератури

Склад графічної частини: (1-2 листа форматом А2)

1. Опорний план (Ситуаційний план)
2. Генеральний план з функціональним зонуванням
3. Генеральний план з історичними та соціально-побутовими об'єктами населеного пункту
4. Схема перспективного розвитку населеного пункту

Керівник проекту _____ к.арх. Оксана ХОРОША

Завдання отримав _____ Олег КУЛЕНКО

*Навчальне електронне видання
комбінованого використання.*

Можна використовувати в локальному та мережному режимах

**Хороша Оксана Іванівна
Риндюк Світлана Володимирівна**

**Методичні вказівки
до виконання курсового проекту з дисципліни
«Містобудування та територіальне планування»
для студентів спеціальності
192 «Будівництво та цивільна інженерія»**

Рукопис оформив О. Хороша, С. Риндюк

Видається в авторській редакції

Оригінал-макет виготовила О. Хороша

Підписано до видання _____

Гарнітура Times New Roman.

Зам. No _____

Видавець та виготовлювач

Вінницький національний технічний університет,

Редакційно-видавничий відділ.

ВНТУ, ГНК, к. 114.

Хмельницьке шосе, 95,

м. Вінниця, 21021.

Тел. (0432) 65-18-06.

press.vntu.edu.ua;

Email: irvc.vntu@gmail.com

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

серія ДК No 3516 від 01.07.2009 р.